

OSFE OBJECTIVE STRUCTURED FIELD EXAMINATION

آزمون در عرصه ساختار یافته عینی

دکتر جعفر صادق تبریزی

تهیه و تنظیم:

دفتر توسعه آموزش

مهر ۹۲

- ۳- جدا سازی افرادی که در نوبت آزمون هستند از کسانی که در حال امتحان بوده و یا آنرا تمام کرده اند
- ۴- تکمیل فرم ثبت نام در آزمون توسط دانشجویان
- ۵- مطالعه کامل دستورالعمل روی در قبل از ورود به هر ایستگاه توسط دانشجو(معمولاً به مدت ۱ دقیقه)
- ۶- ورود دانشجو به ایستگاه، پس از مطالعه دستورالعمل برای انجام مهارت در نظر گرفته شده
- ۷- تکمیل چک لیست یا پرسشنامه در هر ایستگاه برای تک تک دانشجویان توسط ممتحنین
- ۸- عدم خروج زودتر از موعد دانشجو از ایستگاهها در صورت اتمام تمامی وظایف
- ۹- بازدید استاد مربوطه از تمامی ایستگاهها جهت حصول اطمینان از انجام صحیح مراحل آزمون
- ۱۰- ارائه بازخورد سریع به دانشجو در تمامی ایستگاهها برای بهبود کیفیت مهارت ها در ایستگاههای بعدی.

فعالتهای که باید بعد از برگزاری OSFE انجام شود:

- ۱- نظر سنجی، بدون قید مشخصات، از دانشجویان درباره مراحل مختلف OSFE و اخذ پیشنهادات و انتقادات آنها برای ارتقای روش کار در آزمون های بعدی
- ۲- خروج دانشجویان محل OSFE پس از خاتمه آزمون
- ۳- انتقال نمره هر ایستگاه به فرم ثبت نام دانشجو
- ۴- جمع بندی نمرات ایستگاهها و تعیین نمره نهایی.

فعالتهایی که باید قبل از برگزاری OSFE انجام شود:

- ۱- طراحی ایستگاهها بر اساس اهداف آموزشی (۸ ایستگاه)
  - ۲- تدوین چک لیست یا پرسشنامه (با مقیاس درجه بندی شده) برای هر ایستگاه و تعیین استاندارد قبولی و سطح صلاحیت مورد انتظار توسط اساتید مجرب
  - ۳- نوشتن نام و شماره و دستورالعمل مربوط به هر ایستگاه و نصب آن بر روی ایستگاه
  - ۴- تعیین زمان لازم برای هر ایستگاه (مدت زمان هر ایستگاه معمولاً ۵ تا ۱۰ ثانیه خواهد بود.)
  - ۵- انتخاب بیمارنا (یا مراجعه کننده) و آموزش آنها (مثلاً مراجعه زن باردار برای مراقبت بارداری)
  - ۶- تهیه و چیدمان مناسب وسایل مورد نیاز ایستگاهها
  - ۷- آموزش قوانین آزمون به همه ممتحنین، بیمارناها و اساتید ناظر
  - ۸- تمرین و اجرای آزمایشی آزمون در تمامی ایستگاهها توسط اساتید مربوطه
  - ۹- تکثیر چک لیستها و پرسشنامه ها به تعداد کافی
  - ۱۰- تهیه زنگ اخبار برای همه ایستگاهها جهت اعلام زمان شروع و خاتمه آزمون در هر ایستگاه
  - ۱۱- پیش بینی وسایل پذیرایی و یک یا دو ایستگاه استراحت در مسیر، در صورت طولانی بودن آزمون و تعدد ایستگاهها
- فعالتهای که باید حین برگزاری OSFE انجام شود:
- ۱- مرور مجدد مراحل آزمون با ممتحن و بیمارناها
  - ۲- تشریح روش و مراحل انجام آزمون و نقش ممتحن به همه دانشجویان قبل از شروع آزمون

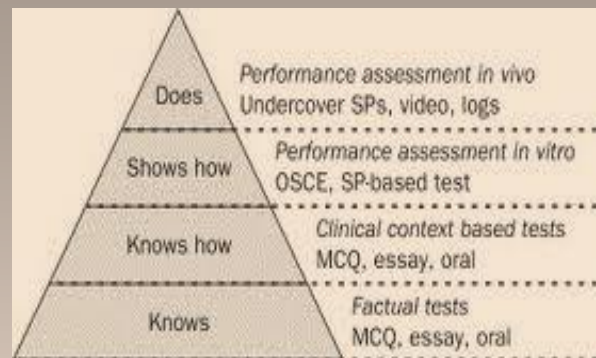
به نام خداوند جان و خرد

آزمون در عرصه ساختار یافته عینی " OSFE "

یکی از موضوعات اساسی در آموزش و ارزشیابی دانشجویان رشته های علوم پزشکی، ارتقای دانش، مهارت آموزی و ارزیابی صحیح و دقیق مهارتهای آموخته است. باید آموزش و ارزشیابی به گونه ای طراحی گردد تا دانشجویان قادر باشند پس از فراغت از تحصیل آموخته های دانشی و مهارتی خود را در محیط کاری واقعی به کار بسته و توانایی انطباق خود با محیط کاری را داشته باشند. از این روی لازم است دانشجویان در محیط های واقعی یا مشابه کار آینده آموزش دیده و در شرایطی واقعی کار و یا محیط های شبیه سازی شده مورد ارزشیابی قرار گیرند.

شواهد علمی حاکی از آن است که ارزشیابی تئوریک دانشجویان به کمک آزمون های کتبی و یا شفاهی به تنهایی مشخص کننده مهارت ها و توانمندی های آنها نبوده و نیازمند روشهای دیگری است تا امکان سنجش جامعی از دستیابی به اهداف آموزشی را فراهم سازد. لذا، پروفسور رونالد هاردن (R. Harden) و همکاران در دهه ۱۹۷۰ روش (objective Structured osce Clinical Examination) را برای ارزشیابی صلاحیتهای بالینی دانشجویان پزشکی طراحی کردند تا مهارتهای بالینی آنها بصورت مجزا در ایستگاههای از پیش تعیین شده و با سقف زمانی مشخص مورد سنجش قرار گیرد.

در شکل زیر که به هرم میلر معروف است روش های ارزشیابی مناسب برای سطوح مختلف یادگیری نشان داده شده است. هما گونه که ملاحظه می شود (OSCE) که یک آزمون عینی ساختار یافته است روش مناسبی برای سنجش چگونگی انجام مهارتهای فردی (Shows How) میباشد.

شکل تغییر یافته که توسط نگارنده به آزمون در عرصه ساختار یافته عینی (OSFE) تغییر نام داده شده است (OBJECTIVE STRUCTURED FIELD EXAMINATION) میتواند برای سنجش مهارتهای دانشجویان غیر پزشکی مانند: مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، بهداشت خانواده، بهداشت محیط، مبارزه با بیماریها، بهداشت حرفه ای و... مورد استفاده قرار گیرد.

هدف کلی:

هدف کلی از OSFE سنجش صلاحیتهای و مهارتهای دانشجویان با استفاده از معیارهای مشابه و یکسان است که در آن ممتحن، دانشجو را موقع نشان دادن چگونگی انجام مهارت، مشاهده و بر اساس چک لیست های از پیش طراحی شده ارزیابی می کنند.

روش انجام آزمون:

فضای آزمون شامل اتاق ها و یا غرفه های است که اصطلاحاً " ایستگاه " نامیده میشوند. در هر ایستگاه یک مهارت کلی که خود می تواند شامل چندین مهارت دیگر باشد مورد سنجش قرار می گیرد. برای هر کس ایستگاه سناریویی متفاوت نوشته می شود. براساس سناریوی مورد نظر تجهیزات و وسایل مورد نیاز هر ایستگاه تهیه شده و بطور مناسب چیده می شود.

برای هر ایستگاه دستور العملی نوشته شده و بر روی در نصب می گردد که دانشجو باید قبل از ورود به ایستگاه آنرا مطالعه نماید. هر ایستگاه دارای زمان از پیش تعیین شده ای است که در طی آن دانشجو باید به تنهایی تمامی کارهای خواسته شده را انجام دهد. هر ایستگاه یک ممتحن دارد که بصورت عینی نحوه انجام مهارتها توسط دانشجو را بر اساس چک لیست یا پرسشنامه از قبل تهیه شده می سنجد. معمولاً دانشجو نیازی به صحبت با ممتحن ندارد مگر آنکه از او خواسته شده باشد تا کاری را که انجام می دهد به ممتحن توضیح دهد. در پایان زمان تعیین شده زنگی که نشانه خاتمه آزمون در آن ایستگاه است به صدا در می آید که دانشجو باید ایستگاه را ترک و به ایستگاه بعدی برود و به همین ترتیب تمام ایستگاه ها را بطور منظم به پایان برساند.

مراحل برگزاری آزمون:

بطور کلی برگزاری OSFE شامل سه مرحله قبل، حین و بعد از آزمون میباشد: